

sami kolnejo, ker vidijo, da je njihovo prevažanje popolnoma odveč. (Glasno odobravanje.)

Ni človeka v vladi, ki bi vedel za pravo pot.

Naša valuta pada. To vidimo vsi in čutimo vsi, tudi vlada. Ako čitate vladne liste, najdete v njih kupe dobrih in pametnih nasvetov, kako bi se dalo priti v okoliš vedno padajoči vrednosti denarja. Med temi neštevilnimi nasveti je gotovo tudi kakšen koristen in pameten, a ni ga človeka, ki bi rekel: To je prava pot, katero moramo ubrati, da se rešimo! Ni ga takega človeka, ker v vladi nikogar ni, ki bi znal in hotel delati — vlada nima dejanja, to je vse!

Slabo posojilo.

Sedaj pa ne ve ne vlada, ne njene zaupniki, kako bi zmanjšali ogromne dolge. Ako hočejo popraviti vrednost našega denarja, mora dobiti fin. minister posojilo v tuji valuti. Naš finančni minister je v to svrhu res odšel v London. A kako se je pripravil? Najprej je razpisal notranje posojilo. To je bilo izvedeno s tako nesrečno roko, da je popolnoma propadlo. To je bila prva priprava. Druga priprava je bila proračun. Finančni minister je izdelal brez zakonodajnega odbora, brez parlamenta, kar lepo meštrirani stenami proračun, ki izkazuje dve milijardi deficita. Ali je bilo to-le treba? Tik pred poskusom najeti zunanje posojilo? Če je finančni minister že delal proračun med štirimi stenami, bi bil lahko naredil tudi takega, ki bi izkazoval toliko stroškov, kolikor je dohodkov in potem odšel v London! Sedaj pa imamo vnanje posojilo, nad čegar pogoji si vlada puli las, in mlo stoka: Kaj bo, kaj bo, če bomo morali te pogoje odobriti?

Tako ne gredalje.

Vi boste danes sklepali tudi v dočeli svoji gospodarski politiki. Vsi vidimo, da tako, kakor gre sedaj, ne gredalje. Naša glavna moč za obnovo uničenega gospodarstva tiči pred vsem v zadrugah. Kmetijska zveza bo skušala razviti in izpopolniti zadržno misel in zadržno organizacijo do najvišje stopnje.

V tako vlado ne gremo.

V tem oziru nam more pomagati tudi država. Sedanja vlada pa tega ne more. Zato povejte glasno vladi, da je to, kar dela sedanja vlada, v Vašo škodo. V tako vlado, koje politika je nam kvarna in pogubna, mi ne bomo šli. Nočemo nositi ven blata, ki so ga drugi nanesli v hlev. Delali in razvijali bomo svojo organizacijo tako dolgo, da bomo mogli z izglede na uspeh svoj program tudi praktično uveljaviti; šele potem bomo prišli za državno krmilo.

Covor dr. Korošca so sprejeli zborovalci z velikim odobravanjem.

Poleg dr. Korošca sta govorila na zborovanju še načelnik Brodar o političnem položaju in poslanec Pušenjak o gospodarskih nalogah naše organizacije.

Za načelnika Jugoslovanske kmetijske zveze je bil izvoljen zopet Iv. Brodar, kmet in poslanec iz Hrastja pri Kranju. Iz Slov. Stajerja so bili izvoljeni: za I. podpredsednika poslanec in posestnik Davorin Krajnc iz Galicije pri Celju; za odbornike: Robert Košar, vinogradni posestnik od Sv. Bolehna pri Središču, Ivan Serbec, župan v Velikem Kamnu pri Brežicah ter Martin Steblovnik, župan v Rečici na Paki.

Slovenski kmetje obsodijo sedanjo vlado.

Na predlog posestnika Borca so se sprejele naslednje resolucije:

Jugoslovanska kmetijska zveza izreka danes na svojem obnem zboru svojim poslancem, kakor tudi celemu Jugoslov. klubu najiskrenejšo zahvalo za njihovo odločno zahtevo po takojšnji demobilizaciji. Dalje izreka najstrožjo obsodbo nad brezglavo politiko sedanje vladne večine, ki je upropastila vrednost našega denarja, razbila celo državno gospodarstvo in ni sposobna, da bi odpravila korupcijo v državni upravi. Občni zbor Jugoslov. kmetijske zveze obsodja najodločnejše svobodni selno šolsko politiko sedanje vlade. Za katoliške otroke zahteva versko šolo. Stariše pozivlja, da začne proti kulturnoboljni šolski politiki najodločnejši boj. Jugoslov. kmetijska zveza jih bo v tem boju z vso silo podpirala. Občni zbor Jugoslov. kmetijske zveze odobra-

va politiko svojih poslancev, zlasti še njihov boj za avtonomijo in nedeljivo Slovenijo in izjavlja, da jih bo z iskrenim sodelovanjem podpiral.

Nato so se sprejeli še razni važni sklepi gospodarskega značaja.

Politični ogled.

Kraljevina SHS: V Belgri du vladajo zopet sami ministri, ker je parlament odgoden za nedoločen čas. Pašičeva vlada pa preživlja močne napore, ker zahtevajo radikali, da morata odstopiti demokratski gg. notranji minister Pribičević ter finančni minister Kumanudi, ki sta glavna krivca obnega nezadovolja s sedanjo vlado. Kako bo rešena sedanja vladna kriza, še ni gotovo, najboljša bi pač bilo za celo kraljevino, ako bi šla k večnemu političnemu počitku celotna Pašičeva vlada. Ministri so dogotovili finančni proračun za leto 1922 in ga nameravajo predložiti zbornici dne 20. t. m. Finančni minister se še zdaj ni vrnil iz inozemstva. Iz Londona je odpotoval v Pariz, kjer bi rad dobil 500 milijonov frankov posojila za našo državno kaso. V Beogradu še deluje zakonodajni odbor, ki se je pečal v zadnjem času z novim volilnim redom za parlament. O načrtu tega novega volilnega reda poročamo na drugem mestu. Glede Albanije smo potegnili ru zopet ta kratke. Angleži so pritisnili na nas in zahtevajo, da priznamo napram Albaniji iste meje kot so bile Srbi priznane leta 1913. Naša vlada se je pritožila radi te angleške zahteve, ker je razmejitev iz leta 1913 neprijemljiva za nas. Spor med nami in Angleži pride pred svet Zveze narodov.

V Italiji so bili zadnje dni veliki izgrebi med fašisti in želničarji ob priliki fašistovskih zborovanj v Rimu.

Madžarski kabinet Bathory je ostal ostavko. Državni upravniki Bathory je naprosil vlado, naj vrši še take ugovorne vladne posle, da se izvršijo posredovanja glede sestave nove vlade.

Avstrijci so začeli zasejati Zapadno Ogrsko, katero so odstopili Madžari Avstrijeem. Prevzete tega ogrskega ozemlja se vrši povsem prav mirno.

V Ukrajini so se uprli kmetje boljševikom. Vsaši so začeli pohod v smeri proti mestu Kijev.

Naši shodi.

Guštanj. V nedeljo, 13. t. m. se je vršil pri nas sijajno obiskan shod zaupnikov SLS za Mežiško dolino. — Dvorana pri Lečniku je bila nabito polna. Poleg domačinov so prihiteli na shod zastopniki kmetijskih in delavskih organizacij iz Močie, Prevalj in Kotelj. Shod je spretno vodil predsednik KZ g. Kotnik. Poslanec Pušenjak je obširno govoril o notranji in zunanji politiki ter o vseh važnejših gospodarskih vprašanjih. Po govoru se je razpravljalo o nečutenem postopanju občinskega sodišča za pobijanje draginje v Prevaljah, slikalo od kmetstkih govnikov velikansko razburjenje, ki vlada v dolini, govorilo o nesmiselnih carinskih politikah, o izvozu lesa in živine, o akciji za podporo v slučaju toče, o nabavi človeške hrane in živalske krme, o podpori radi suše, o nanašanju konj, vozov itd., o podpori invalidov, vdov in sirot, o za kmeta kri vičnem vojaškem zakonu itd.

Dr. Korošec je priredil v sotočju dne 12. t. m. v Mariboru v dvorani JSZ shod, ki je bil izvanredno dobro obiskan. Brez agitacije, brez vabil ali plakotov je prišlo toliko zborovalcev, da je bila dvorana nabito polna. Shod je predsedoval načelnik naše stranke za mesto Maribor dr. Josip Leskovar. Dr. Korošec, katerega so zborovalci radostno pozdravljali, je govoril o političnem položaju, o krivcih sedanjih slabih razmer in o naših ciljih za bodočnost. Govoril je skoro 2 uri. Zborovalci so ga poslušali z napeto pozornostjo. Kaj takega, kar smo slišali na Koroševem shodu, se ne sliši vsak dan. Za dr. Korošcem se govoril prof. Vesnjak, ki je utemeljeval te te resolucije. Zborovalci, zbrani na zborovanju SLS v Mariboru dne 12. novembra, zahtevamo revizijo ustave v smislu programa Jugoslov. kluba, ugovarjamo proti delitvi Slovenije, po-

življamo somišljenike v trdne krščansko-socialne organizacije. Resolucije so bile sprejete z viharim odobravanjem. Nato je govoril še delavec Fr. Ver. Shoda se je udeležil tudi vladni zastopnik. — Odslej bo naša stranka prirejala zopet vsak prvi ponedeljek v dvorani JSZ redne mesečne politične shode. Prvi tak shod bo v ponedeljek, dne 5. decembra, ob 8. uri zvečer.

Staritrg. V nedeljo, dne 13. nov., se je vršil pri nas jako dobro obiskan shod SKZ, katerega je vodil domači župan. Poročal je poslanec Pušenjak o političnem položaju in o najvažnejših gospodarskih vprašanjih. Po shodu so udeleženci izražali svoje želje glede podpore po toči, glede podpore vsled suše, glede davčne politike itd.

Pišecce. Slov. ljudska stranka je priredila dne 13. t. m. v Pišecah politično zborovanje, ki je nad vse sijajno uspelo. Tajnik Kmetijske zveze za celjsko okrožje je v dolgem in krasno zasnovanem govoru orisal današnji položaj v naši državi, zlasti pa je ožigosil protikmetstko delovanje sedanje vlade, ki temelji na nezakonitih, vsakemu parlamentarizmu se rogajočih načelih. Gospodarsko izžemanje nižjih slojev, zapostavljanje Slovencev in Hrvatov, militarizem, bahavo-neumna zmanjavanja politika vlade in tisočero ugravnih ter notranje-političnih grehov — vse to leži kakor težka mora na prsih naroda. Nato je govornik obrazložil program Kmetijske zveze, ki zahteva svobodo državljanov, avtonomijo pokrajin, sodelovanje ljudstva pri vladanju, zaščito gospodarsko šibkih slojev, pred vsem kmetov, delavcev ter malih obrtnikov. Zborovalci so pazljivo sledili izvajanjem tajnika, ki je ob koncu govora žel vsestransko odobravanje. Tudi nasprotniki so odobraval taktiko naše stranke. Soglasno je bila sprejeta resolucija, v kateri se izreka poslancem Jugoslov. kluba popolno zaupanje. Nadalje so zborovalci zahtevali, da vlada naj nemudoma — preskrbi potrebne količine živeža, osobito koruze, za kraje, kjer trpijo vsled pomanjkanja. Odločno so tudi ugovarjali proti delitvi Slovenije v dvoje oblasti, kakor jo zahtevajo in hočejo izvesti centralisti.

Cenjenim naročnikom!

Novo leto se približuje, treba bo zopet obnoviti naročnino. Draginja za tiskarske potrebščine je velikanska — stavci zahtevajo vedno višje plače — papir, barva in druge reči so vedno dražje. Zato smo morali „Slovenskemu Gospodarju“ nekoliko zvišati naročnino, ker bi radi, ako draginja v prihodnjem letu ne bo preveč naraščala, list izdali vsaj 40krat v letu na osemih straneh. Na štirih straneh, kakor je list dosedaj izhajal, se ne da veliko povedati, ker je premalo prostora. Ako bodo naši prijatelji napeli vse sile ter tako pridno agitirali za nove naročnike, da se številno naročnikov podvoji, potem skoraj zagotovo lahko obljubimo, da bode list izhajal vedno na 8 straneh.

V letu 1922 bo stal „Slovenski Gospodar“ v Jugoslaviji celoletno 12 dinarjev ali 48 kron. polletno 7 din. ali 28 K, četrtletno 4 din. ali 16 K. Izven Jugoslavije bo stal celoletno 25 din. ali 100 K.

Tako bo naš list najboljšinejši tednik in poleg tega tudi — največnejši tednik.

Današnji številki smo priložili tudi položnice. Prosim, da jih natančno izpolnite. Kdor še list dobiva, naj napiše na položnico: star naročnik; kdor ga pa zdaj še ne dobiva, naj napiše: nov naročnik. Potem pri pošiljanju ne bo pomot.

Prosim, cenjene naročnike, da nam naročnino, če le mogoče, takoj pošljete, da ob Novem letu ne bomo imeli naenkrat preveč vknjiževanja.

Upravništvo.

V boj za naše časopise!

Prijatelji, somišljeniki! Prih. teden od 20. do 28. novembra je določen v celi Sloveniji za splošno agitacijo za katoliške časopise. Naš klic se glasi: Proč s proticerkvenimi, brezbožnimi listi!

V vsaki hiši mora biti katoliški časopis!

Za to pa na delo! Možje in žene,

fantje in dekleta na noge prihodnj. teden, da vsak pridobi kolikor mogoče veliko novih naročnikov za Slovenskega Gospodarja, za Stražo, za Glasnik presv. Srca Jezusovega, pa tudi za Slovenca in druge dobre liste. Agitatorji imajo navodila že v rokah. Naj se ravna po njih! Ko bode obiskali vsako hišo, potem pa nam pošljite takoj denar in imena naročnikov, da jim pošljemo list. Prosim, pa:

Kdor dela za razširjanje dobrih listov, dela za Boga in Cerkev ter zveliča neumrjočih duš! Zatorej pa v boj za naše katoliške časopise!

Casopisni odbor.

Zupani skrbite, da bodo vsi člani občinskega odbora naročeni na Slov. Gospodarja ali Stražo. Današnji čas je tako važen, da je vsem vodilnim možem po občinah potrebno, da so po učenih o dogodkih v domovini in izven nje. Slov. Gospodar bo prinašal sestavke, ki se tičejo občin. Nadalje bo skrbel Slov. Gospodar odslej za točno poročila o cenah pridelkov in vrednosti denarja. Pri prvi seji občinskega odbora predložite nabiralno polo za nove naročnike in poberite naročnino.

Brezplačno dobi Slovenskega Gospodarja vsak novi naročnik do Novoga leta 1922, če takoj plača celoletno naročnino 48 K naprej.

Albansko-fašistovske manire g. Ureka, podpredsednika parlamenta.

Ko je prevzel poslanec Vlado Pušenjak odgovorno uredništvo „Straže“ in „Slov. Gospodarja“, je g. Iv. Urek, ki je bil iste dni izvoljen podpredsednikom zakonodajne skupščine, istemu pisal surovo pismo, katero je tudi objavil v „Kmetijskem listu.“ Kljub temu, da ni dobil nobenega odgovora, je dne 8. t. m. poslal drugo, še bolj surovo, grozljivo pismo, ki slove do besedno tako-le:

Globoke, 8. 11. 21.

Bl. g. Pušenjak!

Znano Vam, kakšne reči se uganjajo v Vaših listih pod Vašo firmo imenom.

Niti najmanjše se ne zmenim za neslanosti, ki jih uganjate. Laži — nesramne — pa ne bom pustil nekaznovane!

Zal mi je — in dolgo sem odlašal — da bo ravno med nama prišlo do tega.

Nimam časa niti volje se za nesramnosti prepirati v časopisju. Potrpeljivosti pa je mera polna. Obračun bom z Vami v zbornici, kakor hitro mine moj podpredsedniški mandat, — ali pa ga bom sam v to svrhu odložil. Obračunil bom pa na ta način, da si ga boste pomnili cele življenje in bo vedela o nem vsa država in zgodovina. Tudi kmet se ne pusti zasramovati! Zbiram vse surovosti, za katere nosite Vi odgovornost. Argumentiral bom z njimi moj nastop — in moj greh — v zbornici.

S pozdravom

Ivan Urek.

(Na robu:) Samo v ta namen Vam to sporočim, da me ne boste imeli za zahrbtnega ali strahotnega. Pripravite se!

Opomba uredništva: To pismo je značilno za socialno in demokracijsko mišljenje voditelja Samostojne, podpredsednika parlamenta — kaže „policaidemokratski“ duh, ki preveva vrste samostojnežev. Mož, ki je vedoma in namenoma v letakih in v člankih s svojim podpisom in na shodih blatil vse, kar slepo ne sledi njemu, ki nikdar ni resnice spoštoval, se smatra za poklicanega, igrati ulogo sodnika nad našimi listi. Naša kritika o njegovih nastopih je bila mnogokrat še premila, saj njegovi somišljeniki in rojaki dosti bolj obsojajo njegovo absolutistično tiranstvo kot mi.

Tedenske novice.

Bolezen prevz. g. knezoškofa Iavantskega. Zdravstveno stanje našega nadpastirja se žal dozdaj ni obrnilo na boljše. Na god sv. škofa Martina so slovesno prejeli sveto opotnico po obredu, kakor je predpisan v škofovskem obredniku. Ob šestih zjutraj je g. stolni prost v sloves-

V vsaki hiši mora vsaj en katoliški list!

ni procesiji stolnega kapitlja, mariborske svetne in redovne duhovščine, bogoslovcev in pobožnih vernikov pod baidahinom prenesel najsvetejši Zakrament v ciboriju iz stolne cerkve v kn. šk. palačo. Udeleženci so imeli v rokah goreče sveče ter so med potjo molili psalm Misereere, oziroma sveti rožni venec. V svoji sobi so prevzvišeni kleče pričakovali euharističnega Vzveličarja ter so po uvodnih molitvah pred Najsvetejšim med solzami molili Tridentinsko veroizpoved, na to pa z največjo pobožnostjo prejeli presveto rešnje Telo. Po opravljenju zahvalni molitvi so s prebrosljivimi besedami — v kolikor so jim "puščale moči" — opomnili navzoče in po njih vse svoje duhovnike in vernike, da naj ostanejo stanovitni v sveti kraljici, ki verj, kateri se oni imajo zahvaliti za najsrečnejše ure svojega življenja, v trdnem zaupanju na božjo previdnost in v popolni ljubezni do Boga in do bližnjega, pa da naj ljubijo sveto katoliško Cerkev in Marijo, mater milosti, ter posnemajo sv. Frančiška Serafskega, ki je tako voljno prenašal svoja velika trpljenja. Na to so prosili vse, katere bi bili kdaj užalili, da jim odpustijo, kakor tudi oni iz srca odpustijo vse, tako, da nimajo niti najmanjše nevolje proti nikomur, ne duhovniku ne laiku. Priporočili so se v pobožno molitev ter obljubili da bodo, če jih Bog sprejme na kraj, za katerega smo ustvarjeni, tam prosili in molili za vse drage svoje skolljane, tako da bomo ostali združeni po molitvah. Sklepno so v uresničenje govornjenih prošelj vsem podelili nadpastirski blagoslov. Opoldan istega dne je stolni kapitelj brzojavno zaprosil papeževrega blagoslova za premilosrdnega nadpastirja. Z drugimi dan, proti večeru je došel naslednji, apostolsko ljubezen razodevajoči telegram: "Rim, 12. septembra, ob 16. uri. — Sveti oče podelijo iz srca ljubljenu nadpastirju Lavantinskemu zaproseni apostolski blagoslov, proseč za naj nebeških krepih v njegovi bolezn. — Kardinal Gasparri". Sv. Pavel se je na svojem tretjem apostolskem potovanju poslovil od duhovnikov in vernikov v Miletu, češ, da ne bodo več videli njegovega oblika. Božja Previdnost pa ga je varovala v vseh preganjanjih in smrtnih nevarnostih ter je priustila, da je pred koncem življenja mogel še enkrat obiskati ustanovljene cerkvene občine, med temi tudi vernike v Miletu. Tudi mi zaupamo, da bomo uslišani, ko molimo, da naj Vsemogočni po svoji sveti volji od Lavantinske škofije odvrne pretečo nevarnost!

Narodni poslanec Pišek je že zopet okreval, tako da lahko zapusti postelj.

Umrla je v Ločah pri Poljčanah v starosti 59 let stara skrbna žena in mati Magdalena Satler. Bodi ji zemlja lahka!

Za kat. tiskovni dom so darovali: 4000 K voditelj Jugoslovanskega kluba in poslanec dr. Anton Korošec; 1000 K P. Viljem Rožman, O. S. B., prior, Maribor; 200 K nabral Anton Gojčič v Orehovi vasi; 130 K nabrala Marica Brumen ob priliki blagoslovljenja Voršičevega križa, Mala Nedelja; 106 K Hrašič Jožef, Maribor; 100 K P. Alfons Svet, Sv. Vid, Ptuj; 50 K daruje neimenovan forminski Orel. Dal Bog obilno posnemovalcev!

Ko bo ustava sprejeta bo vrednost našega denarja šla vedno nižje, so govorili na shodih poslanci slabostojne. In sedaj vidimo uspehi sprejetja ustave? Valuta je silno padla. Zunanji svet vidi, da je ustava kriva, da v Jugoslaviji ni miru in reda, da se slovensko in hrvaško pleme tišči v kot. Če bo šla sedanja gospodarska politika liberalcev in slabostojnih tako naprej, bomo prišli tako daleč, da si bo sta nemško-avstrijska in jugoslovanska valuta — dve sestri.

Nekdanji pobratimi so ga napodili — Mermolja namreč. Kakor znano, so vstopili samostojni poslanci v volilnih v konstituanto v klub srbskih zemljoradnikov. Ta politična pobratimija s srbskimi brati pa ni trpela dolgo, ker se je zemljoradnikom ogabl popleh samostojnežev po vladnih koristih. Ravno radi prevroče samostojne želje: udeležiti se vladnih dobrot, so pognali zemljoradniki samostojne iz svojega kluba, nakar so vstopili slabostojni v vlado ter so začeli psovati

po svojem glasilu zemljoradniške poslanca. Danes pa samostojna gospoda že uvideva, da so jo razna nova davčna bremena sedanje vlade spravila na presneto slabostojne noge in bi se zopet radi spravili s srbskimi zemljoradniki. Zemljoradniška stranka je imela te dni svoj kongres v Veliki Plani. Na tem zborovanju se je pojavil po naročilu ministra Pučija tudi samostojni apostol Mermolja z gorečo željo zopetne sprave. Zemljoradniki so sicer poslušali Mermolja, a so mu izjavili ob koncu, da lahko gre, ker so zemljoradniki naše samostojneže spoznali tako dobro, da se ne bodo nikoli več bratili z njimi. Izdajic kmetiskih koristi ne marajo nikjer na Slovenskem in niti v Srbiji ne več!

Shodi samostojnežev. Od mnogih strani dobivamo vprašanja, kaj naj storijo naši pristaši, če slabostojneži skličejo shod. Pustimo jih na miru. — Slabostojneži so izvržek slovenskega ljudstva, prodali so za Judežove groše v Beogradu slovensko samoupravo, niso niti najmanj ugovarjali proti mobilizaciji in krivičnim davkom. V Beogradu proslavljajo tudi našo vero, ko bodo upeli v šole brezverski šolski pouk. Krivi so slabega gospodarstva, krivi razmetavanja našega davčnega denarja. Svetujemo našim ljudem, naj pustijo slabostojne shode pri miru. Naše ljudi raje povabite na zaupni sestanek naše stranke, na katerem do ločite podrobno delo za naše zaupnike in agitatorje. Kot odgovor na samostojne shode razvijte živahno agitacijo za Slov. Gospodarja in Stražo. Shodi samostojne so zadnji poskus potapljanja, da se še obdrži vsaj za silo pri življenju. Ljudstvo spoznava, da so samostojni največji grobokopi sreče in miru med našim ljudstvom.

Nov list. "Naša vas" je začel izhajati v Celju. List izhaja vsak teden enkrat in je glasilo srbske Zemljoradniške stranke, ki bi se rada razširila tudi med slovenskim kmetom. List se je zagnal v svoji prvi številki ob vse v Sloveniji že obstoječe stranke in obljublja svojim bodočim pristašem še več vsestranskega blagoslova kot svojčas samostojni. Iz Beograda je že prejel naš kmet toliko davčnih dobrot, da je lahko uverjen: tudi srbski zemljoradniki, s katerimi se niso mogli pobotati naši samostojni, mu ne bodo prinesli razbremenitve, pod katero ječi po zaslugi beograjskega centralizma. Somišljeniki, torej pozor pred "Našo vasjo", ki je glasilo srbske Zemljoradniške stranke, ki sili med slovenskega kmeta, ki je že itak razcepljen na več kot preveč političnih strank.

Soc. dem. posl. Kisovar grozi z žandarmerijo našim županom. V Smilavzu pri Mariboru se še radi prizivni vršila volitev župana. Nekega dne pride znani rdeči poslanec Kisovar k županu g. Florjančiču in mu pravi: Če ne boš za sredo sklical volitev župana, pridem z žandarji. Čudne pojme imajo rdečarski voditelji o predpisih za volitve. Volilni zakon pravi, da sklicuje volitev župana najstarejši odbornik a ne župan. Naj se gospodje raje učijo malo bolj zakonov. Gospod Kisovar tako rad zabavlja čez žandarje in oboroženo silo, a tukaj bi kar rad pošiljal žandarje nad naše poštene župane.

Nov volilni red za volitve v narodno skupščino (državni zbor). Demokratično-radikalna vlada, v kateri sedi slabostojni minister Pučelj, je končnoveljavno sestavila nov volilni red, kakor je predpisan po 133. in 141. členu vidovdanske ustave. Ta zakonski predlog bo najprej pretresal zakonodajni odbor, nakar ga bodo predložili narodni skupščini, ki ga po takozv. skrajšanem postopanju lahko sprejme ali zavrne. Nov volilni zakon bo precej odgovarjal volilnemu zakonu za volitve v konstituanto (28. nov. leta 1920). — Spremenjen je pa v toliko, da bo odsej odpadlo m. 40.000 prebivalcev po en mandat. Volilna okrožja ostanejo ista kakor pri volitvah v konstituanto. Slovenija bo imela tri volilna okrožja: Celje—Maribor, Ljubljana—Novo mesto in slednjič mesto Ljubljana, ki tvori posebno volilno okrožje. Proporcionalni sistem ostane v veljavi, pač pa bodo izenačevali volilne izide v okrožjih z izidi v celi državi. Prva razdelitev mandator se bo vršila po volilnih okrožjih, kjer se pa ostanki, ki ne dosežejo količnika, ne bodo računali. Ti

ostanki se združijo v drugem skrutinju na "državne" liste. "Državno" listo bo smela postaviti samo tista politična stranka, ki je dobila pri glavnih volitvah najmanj 20 mandator. Dosedanji kvalificirani poslanci (poslanci z višjo šolsko izobrazbo) odpadejo.

Dekliški organizacijski tečaj mariborskega okrožja. Krščansko-socialne zveze se vrši v nedeljo, dne 27. t. m. v dvorani Stokovne zveze, Splavarska ulica št. 6 v Mariboru. Spored: Ob 8. uri tiha sv. maša v frančiškanski cerkvi. Od 9. do 13. (1.) ure tečaj z naslednjimi točkami: 1. Pomen in namen ženske izobrazbe (g. Bregant). 2. Ustroj in poslovanje izobraževalnih društev (dr. Capuder). 3. Ženski odseki (dekliška zveza) izobraževalnih društev (p. Pavel). 4. Orliška organizacija (dr. Jeraj). 5. Vzoren občen zbor (mariborski orliški krožek). 6. Zunanje delovanje organiziranega ženstva (Zebot). Skupni obed. 7. Popoldne ob 2. uri prijateljski sestanek in pogovor o izvršitvi sklenjenih načrtov. 8. Sklepni govor (dr. Jerovšek).

Izobraževalni tečaji v celjskem okrožju. Od 28. novembra do 21. decembra t. l. se vršijo po celjskem okrožju enodnevni izobraževalni tečaji Slov. krščansko-socialne zveze in Kmetске zveze. Snov predavanj bo: 1. Kmetško vprašanje in naše zahteve. 2. Zadrugištvo. 3. O davkih, dohodnini in nje napovedi. 4. Casopisje. Tečaji se začnejo ob 9. uri dopoldne in sklenejo ob 1. uri popoldne. Red izobraževalnih tečajev: Dne 28. novembra (ponedeljek): "Staritrg v 'stari šoli'" (župnišče) za sodni okraj Slovenjgradec. Dne 29. novembra (torek): Sv. Martin pri Saleku v Društvu. Dne 30. novembra (sreda): Nazarje v samostanu frančiškanov za sodni okraj Gornji Grad.

Velike pomote pri vrtni oddani konj in vozov. Kmetje se pritožujejo, da po večini ne dobijo nazaj konj in vozov, ki so jih morali oddati vojaštvu začetkom novembra. Priporočamo, da vsakdo, kdor je trpel kako škodo, bodisi da so mu vrtni slabejši konje ali vozove ali je na drug način oškodovan, naj to takoj ugotovi po strokovnjakih (živinozdravniki in cenilec) ter naj zahteva od vojaške uprave povračilo škode.

Pritožbe o postopanju pograničnih trup (Wranglovcev) naj pošljejo občine in posamezniki na pristojno okrajno glavarstvo. Navesti je treba točne podatke.

Cenilne komisije za dohodnino so končno vendarle sestavljene. Trebalo je, da se je naša stranka po poslancu dr. Hohnjeu v Beogradu odločno zavzela za naše davkoplačevalce. Zahtevali smo, da mora vlada takoj k izvoljenim članom davčnih komisij, imenovati še drugo polovico zastopnikov. Kakor smo izvedeli iz verodostojnega vira, dobivajo sedaj člani komisij že poverilnice. S 1. decembrom bodo začele te komisije po vseh okrajih posloovati. Dolžnost vsakega posameznika, ki ga je davčna oblast počastila s previsokoodmerjeno dohodnino, je, da se obrne z natančnimi podatki na kakega našega člana komisije s prošnjo, da čuva v komisiji njegove koristi. Zastopnike naše stranke v komisijah pa prosimo, da nepristransko presojajo vsako zadevo in odločno branijo prizadete našince. Poročila, ki so jih dajali do sedaj davčnim oblastvom razni ovađuhi, so navadno čisto cela napačna. Podatki samostojnih in liberalnih ovađuhov so največ krivi pretirano visokih davkov. Cenilne komisije imajo nalogo, da te krivice popravijo in dajo zdravo podlago za odmerjenje dohodnine. Za politični okraj Konjice je delegacija ministrstva financ imenovala te-le gospode v cenilno komisijo: Predsednik dr. Karel Novotny, finančni svetnik v Mariboru, podpredsednik Ignacij Ozvatič, davč. upravitelj v Mariboru, Rojko Hofbauer, trgovec v Vitanju, in dr. Prus, odvetnik v Konjicah kot imenovani člani. Izvoljeni člani so: Frano Krajnc, posestnik v Ločah, Anton Leskovar, posestnik v Oplotnici, Anton Toman, posestnik v Prežigalu. Poslednji trije so pristaše naše Slovenske ljudske stranke. Iz drugih okrajev še nismo dobili poročila o imenovanih članih komisij.

Vinčarski red. G. ravnatelj Puklavca, predsednika sadlarskega in

vinarskega odseka v Mariboru, vprašajo vinogradniki in viničarji, ali je on ravnatelj Pirc informiral, da je viničarski red, o katerem je mnogokrat sklepal vinarski odsek, pomankljiv? Četudi viničarski red popolnoma ne zadovolji ne vinogradnikov, ne viničarjev, vendar je pri sedanjih razmerah težko kaj več doseči. Ker so liberalni in nemurški velevinogradniki v Ptuj, Ormožu in Ljutomeru mnenja, da treba i v bodoče neusmiljeno izkoristiti viničarje, so potem poslancev Samostojne (Drofenika ali Mermolja, ali Kirbiša) dosegli pri ministru Pučelju, da ni potrdil viničarskega reda in da se je ravnatelj Pirc zelo neugodno izrazil o viničarskem redu. Zahtevamo, da se nemudoma skliče seja vinarskega odseka in v isti obračuna s postopanjem Samostojnežev v tej zadevi. Za vse posledice zavlačevanja rešitve tega vprašanja delamo odgovornega predsednika vinarskega odseka g. ravnatelja Puklavca.

V občinskem sodišču za pobijanje draginje v Prevaljah smatrajo združeni zastopniki uradnikov in delavcev boj proti kmetu kot svojo glavno nalogo. Za kmetске pridelke določajo — smešno nizke cene, za liter mleka 3 K, za cene drugih potrebščin se pa ne zmenijo. Razburjenje v Mežiški dolini je veliko, prikloplo pa je do vrhunca, ko je isto sodišče dne 12. t. m. obsodilo enega kmeta na 10.000 K globe in zapor 1 meseca, ker je prodal liter mleka po 8 K. Na zborovanju zaupnikov v Guštanju dne 13. t. m. je nastopila cela vrsta mož proti postopanju občinskega sodišča v Prevaljah, ogorčenje je bilo veliko. Na prošnjo mnogobrojnih zborovalcev je v obširnem upitu dne 14. t. m. poslanec Pušenjak obvestil ministra za socialno politiko o poslovanju občinskega sodišča v Prevaljah in zahteval, da se naj občinsko sodišče v Prevaljah pouči, da naj opusti boj proti kmetu, da naj upošteva pri določitvi cen kmetijskih potrebščin produkcijske stroške, da je prekoračilo svoj delokrog s tem, da zahteva pod kaznijo oddajo mleka od kmetov; končno je zahteval, da naj ministrstvo vse potrebno ukrene, da bode sodišče v Prevaljah upoštevalo pri določitvi cen produkcijske stroške in da se razveljavi kruta obsodba kmeta z dne 12. t. m.

Invalidi, vdove in sirote padlih vojakov se obračajo z raznimi upravičeni pritožbami na tajništvo stranke, izražajo svoje želje na shodih, zato je v teh zadevah interpeliral poslanec Vladimir Pušenjak v ministrstvu za socialno politiko v Beogradu in ker se v Beogradu izgovarjajo na invalidski oddelek v Ljubljani, vse pritožbe sporočil invalidskemu oddelku s prošnjo, da se zadeve invalidov ugodno rešijo. Ko pride rešitev se bo v listih objavila.

Dogodki na mariborskem trgu. Nezastisljano je, kar počenja na mariborskem trgu z ubogimi viničarkami, in posestnicami, ki prinašajo na trg mleko. Po dve do tri ure daleč prinesejo po poljskih potih mleko v mesto, a tam jim mleko odvzamejo s posodo vred in jih še tirajo na policijo. Zakaj? Zato, ker ne morejo prodajati mleka liter po določeni najvišji ceni 8 K. Pri nas se je oglasila viničarka od Sv. Barbare in pripoveduje: "Pretekli terek sem prinesla 8 litrov mleka v Maribor. Nosila sem ga cele tri ure daleč. Prodala sem ga že tri litre po 10 K. Kar me zgrabi na divjaški način hudogledi mož z izbuljenimi očmi ter me začne psovati. Le z največjo težavo sem se otela. Povem vam, da sem takrat zadnjikrat prinesla mleko na trg. Vodo moram doma nositi pol ure daleč v hrib za družino in za živino. Za tri vozove sena sem morala z družino pri gospodarju odslužiti 100 delavnih dni. Odslužiti moram listje in drva. Vprašam mestno gospodo, ali bi nesel kdo le eno uro daleč težko košaro v takem vremenu za 80 kron v mesto? In kje so podplati, kje obleka, kje zamuda časa? Potem pa požirati te sekature hudogledih ljudi! Vi Mariborčani, ki imate tako pametno gospodo pri fisem občinskem sodišču, gledali boste celo zimo prazne tržne mize. Če pa pri sedanjih razmerah dobite norec, ki vam bo za 8 K nosil liter mleka na trg, pa vam res privoščimo. Prosim vas, da v Slov. Gospodarju to napišete! Pametni Mariborčani naj pomislijo, kam tirajo nerazsodni ljudje z najvišjimi cenami vpra-

sanje preživljanja mariborskega prebivalstva.

Z glava skozi zid hočejo v Mariboru gospodje, ki so pri občinskem so dišču za pobiranje draginje. Nastavili so ceno za mleko 8 K in za jajca 4 krone komad. Če kaka viničarka ali kmetica malo dražje prodaja, ji blago zaplenijo in jo še tirajo s silo s trga. Uspeh je že dosežen. Na trgu nimajo Mariborčan sedaj ne jaje ne mleka. Kmalu bo prišlo tako daleč, da bo moral sodišče izdati tudi najvišje cene za uživanje mariborskega zraka na praznem trgu.

Kam naj nosimo v Mariboru denar? Naši denarni zavodi v Mariboru so: Spodnještajerska ljudska posojilnica in hranilnica v Mariboru v Stoln ulici ter Gospodarska Zadruga banka na Koroški cesti št. 1. V teh zavodih je denar najboljše in najbolj varno naložen. Posojila dajeta oba za vodo pod najugodnejšimi pogoji. Somišljeniki, držite se gesla Svoji k svojini!

Za revne šolarje priredi mladinsko igro s petjem Mladeniška Marijina družba pri franciskanih v nedeljo, 20. novembra ob 4. uri popoldne v Narodnem domu. Sodeluje Krčevinska godba. Vsi dohodki so namenjeni za revne otroke krčevinske šole, zato se preplačala hvaležno sprejemajo. Predprodaja vstopnic je pri samostanskem vratarju v soboto od 2.—4. ure popoldne in v nedeljo od 11.—12. ure.

Stari mariborski grad je kupil slovenski trgovec Berdajs za dva milijona krun od Nemca barona Twikel. Vlada v Beogradu je kupno pogodbo že potrdila.

Mlini v Slov. gor. stojijo letošnje leto že od spomladi sem. Ljudje morajo svoje zraje voziti v Maribor na parne mline ali pa k prekupcem z moko v zamenjavo. Ta zamenjava oz. zmletje je silno drago. Lahko rečemo, da mora kmet polovico zrnja odstopiti za mletje, oziroma ga kupiti. Pozivamo naše gospodarske organizacije, da ustanovijo v Mariboru velik mlin na električni pogon, kateri ne bi bil odvisen od pomanjkanja vode. Zadevo bi lahko vzele v roke tudi občine, okrajni zastopi in premožni posamezniki. Veliki mlin je za Slov. gorice krvavo potreben.

Učitelji, ki mečejo božje podobe iz šole. Iz verodostojnega vira smo izvedeli, da sta učitelja sokoliča Humer in Pohar pri Sv. Jakobu v Slov. gor. zmetala v tamošnji šoli božje in Marijine podobe raz stene. Med našim dohram ljudstvom vlada veliko ogorčenje Marijinih podob še učitelj do danes ni djal nazaj. Podobe so lasti ljudstva, last župljanov, ki so šolsko poslopje drago plačali in tudi vsa opremo. Kaj briga zagrizenega učitelja ljudska lastnina? Potem ni čuda, da je nastala blizu šole Sodoma in Gomora in da jo je Humer urnih krač pobrisal iz dežele. Okrajni šolski svet pa še krivice, ki sta jo napravila mlada liberalna učitelja vedno ni popolnoma popravil. V Albanijo s takimi petelinji, ki nalašč dražijo naše mirno ljudstvo!

Jareninski zvonovi. V torek, dne 15. novembra so odpeljali Jareninčani na okinčanih vozovih iz Maribora tri lepe bronaste zvonove. Vozili so jih posestniki: Supanič, Ledinek in Sekol. Vozovi so peljali čez St. Dž in so prenočili pri Ledinekovi, kjer jih je v sredo zastopnik gospoda knezoškofa stolni proš, g. dr. Matek blagoslovil. V četrtek se je vršilo v Jarenini slovesno blagoslovljenje zvonov. Pridigoval je profesor dr. Medved.

Zvonovi za Konjice. Mariborska livarna zvonov (inženar J. Bühl) vli vala te dni bronaste zvonove za arhidi-jekonsko cerkev v Konjicah. V četrtek 17. novembra od 5.—6. ure zvečer bodo vli valili veliki, 2800 kg težki zvon. Mariborska livarna zvonov se nahaja istotam, kjer je imel nekdanji zvonar Denel svojo livarno, t. j. v Kopaljski ulici, blizu Narodnega doma.

Vnebojpijoča krivica se godi našim ljudem v ljutomerskem okraju glede odmere dohodnine in vojnega davka. Male obrtnike in posestnike, ki no morejo vabiti golove gospode v vinske kleti, hočejo z pretrirano dohodnino in vojnem davkom uničiti. Vse kar je prav! A da znani Perne hoče upropasti ravno male in srednje ljudi, kakor sta n. pr. usnar Dreo v Logarovic in Perger v St. Jurju, to presega vse meje pravičnosti. Gospodom pri

ljutomerskem davčnem oblastvu je ovaduhova beseda sveto pismo ter maščevalne informacije samostojnežev in liberalcev evangelij. Ni čuda, da gineva spoštovanje do uradov. Pravica spi, krivica in hudobija se šopiri. Kam bomo prišli?

Zandarji in učitelji. V naši državi je zaposlenih na vseh ljudskih šolah 18.377 učiteljev. V zapuščeni Dalmaciji pride na 300 prebivalcev 1 učitelj, v Hrvatski in Slavoniji na 634, istotako v Sloveniji: v Bosni pa celo na 1421. Povprečno pride v naši državi 1 učitelj na 669 prebivalcev. Zato pa imamo več zandarjev! Na 300 prebivalcev pride 1 zandar. V tem oziru prednjači naša kraljevina SHS vsem drugim državam, saj vzdržuje 40.000 zandarjev. V drugih državah obračajo vlade posebno pozornost ljudski izobrazbi, pri nas pa skrbijo v prvi vrsti za zandarmerijo in za policijo. Ali je to skrb za blagor in dobrobit naroda? Nekaj bi radi zapisali, pa si ne upamo...

Na koga gledajo v naši državi najbolj? Gotovo na min stre, ki vladajo in tudi na one, ki so za vlada. Gospodje ministri vlečejo pri nas lepe mesečne plače, o katerih smo že poročali v Gospodaru. V Beogradu pa so sedaj določili pokojnino vsem onim ministrom, ki so nam že ministrvali po 6 mesecev in 1 leto. Vsak minister ki je pomagal vladi najmanj 6 mesecev, dobi 6000 dinarjev letne pokojnine: oni z enim letom ministrske službe pa 10.000 dinarjev. Ne smemo pa pozabiti, da so ravnokar omenjene svoje samo osnovna pokojnina in da znašajo doklade k tej pokojnini po 50 dinarjev ali 200 krun dnevno.

Prihodnja mariborska porota, za katero so že izzrepani porotniki, bo sodila čez 12 slučajev poboja in tri slučajev umora. Vzrok toliko slučajev težkih hudodelstev je letošnje premočno vino.

Študenti visokošolci so se med seboj spoprijeli minulo nedeljo, ko se je vršila volitev na vodilna mesta za višješolsko podporno društvo v Zagrebu. Pri študentskih obhodih po Zagrebu je nekdo ustrelil trikrat iz za ograjenih vrat vseučilišča med množice in zadet enega policaja smrtno-nevarno v trebuh ter ranil enega študenta.

Vremenske neizgode. Dne 10. t. m. je v bližini Splita divjala po vsej morški gladini silna burja. Vihar je bil tako ljut, da se je med otokoma Murtera in Vergade (severozapadno od Sibenika) potopil parnik "Cement", ki je bil last brodolastnika Parića. Parnik "Cement" je vozil sol iz Paga v Split. Kapitan in 12 mož posadke je utonilo. Med kninom in Drvarom pa je vrgla burja vlak Steinbeissove železnice iz tira (železnica je ozkotirna, kakor n. pr. konjska). Dve osebi sta težko ranjeni.

Samomer ali uboj. Minuli teden so našli pri mali železniški pregradi za Trgom kralja Petra v Mariboru truplo približno 30 letnega moškega, kateremu je vlak odrezal desno roko in desno nogo in ga poskušoval tudi na glavi. Zdravniški ogled je dogal smrt vsled zdrobljenosti možgan in izkryavenja. Poizvedovanja so ugotovila, da je mrlil 30 letni zasebni uradnik Stanko Nikolič iz Sv. Trojice v Slavoniji. Ne ve se še ali se je zgodila nesreča na voznji ali se je obupa vrgel pod vlak. Baje je bil Nikolič že več mesecev brez zaslužka in je imel precej dolgov, zaradi katerih je bil baš na dan nesreče pozvan na sodišče.

Vojak ustrelil svojega tovariša. V taborišču regenta Aleksandra v Sarajevu se je odigral dne 10. t. m. strašen dogodek. Redov Adem Imamović je stražil pri vходу v garnizijski zapor. Ko je opoldan zapustil stražo in prišel v stražnico, je vprašal svoje tovariše, kdo neki mu je — med tem, ko je bil v službi — opsoval mater. Redov Muharem Mahmutović, ki je držal skodelico v rokah ter jedel, je mirno odgovoril: "Ja sam ti opsoval mater." Adem je nato besno siknil: "Zini, da ti ne kvarim zube", te: nameril s puško proti Muharemu. Strel je počil in tovariš je padel mrtav na tla. Kropla mu je prebila srce. Vojaki so zbežali, tako da je ostal ubijalec sam pri mrtvem tovarišu. Imamovića so takoj razorožili in vtaknili v zapor. Zakonimivo je, da sta bila Adem in Muharem dobra prijatelja.

Iz celega sveta.

Laška divjaštva. Koliko preganjanj in muke mora pretrpeti naš zati-rani narod v južni Istri, presega vse meje. Tako n. pr. se je dogodil v Marzinguah v Istri sledeči slučaj: Za časa volitev je bilo med fašisti in doma-čini več spopadov. Ljudstvo se je uprilo fašistovskemu divjaštvu. V teh spopadih so imeli fašisti štiri mrtve. Orožništvo je naše ljudi tiralo kar v celih trumah v ječe, v katerih se zdaj združujejo. Orožništvo je imelo na su-zru tudi nekega 39letnega Janeza Babič, češ, da je bil tudi on kriv tem spopadom. Da Babič ne pride po ne-dolžnem v ječo, se je začel skrivati pred orožniki. Toda vselej so ga ujeli ter neusmiljeno pretepli, ne da bi ga odgnali v zapor. Babič je uvidel, da ga orožniki ubijajo, ako ga še enkrat oobe v pest. Toda kljub skrivanju so ga zasledili. Ko je Babič zagledal orožnike, je zbežal. Orožniki so pa začeli streljati za njim. En strel je Babiča zadel v srce in nesrečnež je bil takoj mrtav. Zadeva pride sicer še v razgovor v laški državni zbornici, a divjaštva laških fašistov ne bode pravila.

Cehoslovaški ukrepi proti Habsburžanom. Iz Prage poročajo, da bodo tamkajšnje večinske stranke predložile parlamentu zakonski načrt o preganjanju monarhističnih spletkarjev. Glavne odredbe tega zakona so sledeče: Vsak član habsburške rodbine, kateri bi stopil brez dovoljenja cehoslovaške vlade na ozemlje cehoslov. republike, se kaznuje s 5—10 let težke ječe. Istotako se kaznuje vsako osebo, katere bi članom bivše dinastije v tem oziru pomagala. Dosmrtno ječo bodo prisodili vsakomur, kdor bi do-loval na to, da se v Cehoslovaški izpremeni republikanska vladavina v monarhistično (kraljevsko).

Razkralj Karl in Zita sta že dospela 16. t. m. na otok Madeira, ki juna je odkazan odslej kot bivališče. Karla in Zito je prepeljala na otok angleška lahka križarka "Kardif".

Hudomušen tat. V graški okolici so udrli te dni tatovi v klet nekega župnišča, kjer je bilo shranjeno zelje za zimo. Neznani tatovi so odnesli zeljne glave in napisali s kredo na duri kleti "Wer auf Gott vertraut, braucht kein Kraut". (Kdor zaupa v Boga, ne rabi zelja).

Polizkušen napad na grško kraljico. Iz Skoplja poročajo, da so neki macedonski četaši poizkusili pri selu Zelenika (na progi Skoplje—Gjevergje-lja) izvršiti napad na salonski vlak, v katerem se je vozila grška kraljica Sofija v Solun. Napadalec je bilo okoli 20. Proga je pred vlakom pregledoval nadzornik Magulič. Četaši so ga ujeli in ubili. Njegov spremljevalec, neki delavec, pa je srečno pobegnil in obvestil oblast o napadu.

Velika nesreča. V Houthovi tovarni v Dolzheimu na Nemškem je eksplodiral 14. t. m. v kleti bencin. Stirinadstopna tovarna se je zrušila in pokopala med razvaline 5—6 delavcev. Po eksploziji bencina so se še vnele zaloge olja, na kar je nastal silovit požar, ki še danes ni pogasjen. V sosedni fabriki so vsled poka in ognja popokale vse žipe in je bilo od steklenih drobov močno poškodovanih 100 delavk.

Dijamante pojedel. Nemška vlada je strogo prepovedala izvoz dijamantov in drugih dragocenosti iz Nemčije. Pred dnevi je pa prišel trgovec Pol-lak iz Nizozemske v Berlin z namenom, da nakupi dijamantov v vrednosti več milijonov krun in jih na zvit način spravi iz Berlina na Nizozemsko. Ker je nadzorovanje potnikov na meji zelo strogo, se le malokaterim posreži tak posel. Toda zviti židovski trgovec si je znal pomagati. Kupljene dijamante, ki so bili vredni tri milijone mark in so bili večji kakor vsako pšenčno zrno, je vtaknil v surovo maslo, bilo jih je 104 komadov. Na ob-mejni postaji, kjer je bila revizija, je pa vse dijamante s surovim maslom vred pojedel in tako prišel srečno čez mejo. Toda postalo mu je zelo slabo v želodcu. Pri bljuvanju je prišlo na dan sleparstvo. Toda pred sodnijo je bil oproščen, ker so bili sodniki mnenja, da tihoapstvo blaga čez mejo v žiloveškem želodcu ni kaznjivo.

Zlato je skril v jajca in surovo maslo. Nedavno so nemški carinski u-

radniki pregledovali na D-vlaku proti Berlinu priljago popotnikov. Pri nekem trgovcu so našli v surovem maslu in v jajcih zlata in draguljev v vrednosti 13 milijonov mark.

Kaj je milijarda? Povsod se govori o milijardah: v privatnem življenju in državnih bilancah. Kako naj si predstavimo milijardo? V bankovcih po 1000 dinarjev za eno milijardo bi se lahko uredila biblioteka z 2000 knjigami, od katerih bi vsaka obsegala 500 strani. Milijarda v srebru tehta 5 milijonov kilogramov. Od Kristusovega rojstva do leta 1902 je pretekla ena milijarda minut.

Gospodarstvo.

Vinogradništvo

Letošnja vina vsebujejo razmeroma precej kisline, ki pa ni neprijetna in se bo porazgubila naravnim potom pri nadaljnjem dobrem razvoju vina. V slučaju potrebe zamoremo umetno pospešiti to "odpravljanje" kisline na ta način, ako mlada vina po končanem glavnem vrenju temeljito premešavamo z drožami vred. Drože so letos zdrave, ker ni bilo gnilega grozda. Vsak teden naj se enkrat temeljito premeša. Kdor nima posebnega mešalnega droga iz pocinkanega železa, lahko meša s snažnim hlodom. Na ta način premešana vina se navadno že pred prvim pretakanjem bolje izčistijo. V splošnem pa je to gostopanje priporočljivo le pri več ali manj nezrelih sicer pa zdravih letinskih in sorfah — ker je gotova količina kisline v vinu itak potrebna.

Razvoj sladkorja v grozdju letošnjega pridelka. V vinarski in sadjar-ski šoli v Mariboru so ugotovili, da se je v razdobju 15 dni, namreč od 24. septembra do 9. oktobra, zvišala vsebina sladkorja pri naslednjih šestih sortah (domači nasadi) takole: pri tramatneu od 20 na 21,5%, pri silvanecu od 19,5 na 21,5%, pri belem burgundcu od 18,5 na 21,5%, pri laškem rizlingu od 18,5 na 21,5%, pri šiponu (Mosler) od 15,5 na 20,5%, pri rizlingu (mala graševina) od 15 na 20%.

Oddaja vinskih trti iz državnih trtnih nasadov. Spomladi leta 1922 se bodo oddajale trte iz državnih trtnih nasadov. Vinarsko nadzorništvo v Mariboru ima na razpolago okoli 70 tisoč cepljenk, 25.000 korenjakov in 200.000 ključev. Cene bodo sledeče: 1. cepljenke Ia, za 100 komadov 350 K; cepljenke Iia za 100 komadov 150 K; 2. korenjaki Ia, za 100 komadov 70 krun; korenjaki Iia, za 100 komadov 35 K; 3. ključji Ia za 100 komadov 20 krun; ključji Iia za 100 komadov 10 krun; Te cene veljajo le za manj imovite posestnike, ki doprinesejo od pristojne občine tozadevno potrdilo. Vsem drugim naročnikom se bodo trte zaračunale 70% dražje. Nasprotno se cena v slučajih dokazane revščine cen zniža za 25%. Nadalje veljajo te cene le na oddajnem mestu v pristojni državni trtnici. Omot in dovoz na železnico ali pošto se zaračunajo posebej. Trte dobijo le vinogradniki iz Slovenije, ki se zavežejo, da bodo iste sadili na lastni zemlji. Pri dodelitvi korenjakov se bo oziralo v prvi vrsti na one naročnike, ki nameravajo zasaditi lastni matičnjak, pri dodelitvi ključev pa na one, ki cepijo trta za lastni vinograd in ne za za prodajo in ki doprinesejo tozadevno potrdilo pristojne občine. Naročila se sprejemajo pri drž. trtnih nasadih in pri pristojnem vinarskem nadzorništvu v Mariboru in sicer najkasneje do konca novembra 1921. Po tem roku se trte razdelijo sorazmerno med vse upravičene naročnike, katerim se dodeli tozadevna nakaznica. Vsak naročnik, ki se mu nakažejo naročene vrste trti, je obvezan iste prevzeti in plačati. Naročniki, ki dobijo dodeljene druge sorte nego so jih naročili v nadomestilo, morajo nakaznice, če dodeljenih vrst ne želijo, tekem 14 dni s priporočeno pošto vrniti, drugače so tudi oni zavezani nakazane trte prevzeti in plačati.

Kmet. podružnica v Ptuj priredi v nedeljo, dne 27. novembra v dvorani g. Zupančič poučno zborovanje. — Začetek bo ob 9. uri predpoldne. Predaval bo g. predsednik Kmetijske družbe za Slovenijo Gust. Pirc o kmetijstvu itd. Pri tej priliki se bodo srečevala tudi naročnina za galico in

Vrži iz hiše proticerkveni časopis!